

14. april, 2006

Centralna medicinska knjižnica

Poročilo o delu za leto 2005

Centralna medicinska knjižnica (CMK), organizirana v okviru Medicinske fakultete, ima vlogo osrednje knjižnice za biomedicino, ki nudi svoje storitve številnim uporabnikom in knjižnicam po vsej Sloveniji in skrbi za zagotavljanje dokumentov iz tujine. Poslanstvo CMK je podpora biomedicinskemu izobraževanju, raziskovanju, kliničnem delu in zagotavljanju zdravstvenega varstva z izvajanjem informacijsko knjižnične dejavnosti. Sem sodi zagotavljanje dostopa do svetovne biomedicinske literature, pospeševanje učinkovite uporabe informacij in znanja ter izobraževanja uporabnikov.

CMK je v preteklem letu skrbela za kakovostno ponudbo informacijskih virov in učinkovito izvajanje knjižničnih storitev. V okviru finančnih možnosti je vzdrževala tiskan fond tuje periodike in zbirko učbenikov, posebno skrb pa je posvetila razvoju digitalne knjižnice. Za učinkovito uporabo virov je organizirala izobraževanje in obveščanje uporabnikov ter pripravo informacijskega gradiva.

Financiranje

Delovanje CMK se je v letu 2005 financiralo iz sredstev Medicinske fakultete (plače zaposlenih, del stroškov vzdrževanja in učbeniki za pedagoški proces), Ministrstva za visoko šolstvo (tuja periodika in baze podatkov), strokovne dejavnosti CMK (stroški vzdrževanja, opreme in izobraževanja), članarin (tuja periodika, baze podatkov in učbeniki) in sponzorjev (tuja periodika).

Za nabavo tuje periodike in baz podatkov je Ministrstvo za visoko šolstvo (MVŠ) namenilo 65.980.181,94 SIT (nakazana v letu 2004), oz. 73,4% sredstev, porabljenih v ta namen. Nabavo periodike smo sofinancirali s sredstvi sponzorjev in članarin. Članarino za študente smo s 1.10.2005 po sklepu Upravnega odbora UL povišali na 3.100 SIT ter za zaposlene na 14.800 SIT.

V preteklem letu je CMK kandidirala na javnem razpisu za sredstva Agencije za raziskovalno dejavnost RS za nakup tuje periodike in baz podatkov. Na podlagi zahtevnih razpisnih pogojev je zasedla visoko drugo mesto in si zagotovila 10% povečanje financiranja za nabavo v letu 2006.

V preteklem letu so se prihodki iz strokovne dejavnosti CMK povečali za 7%, odhodki pa so se povečali za 14,5%. Glavna razloga za povečanje odhodkov sta zamuda pri plačilu depozitov tujim dobaviteljem gradiva za medknjižnično izposajo iz leta 2004 in urejanje skladišč z vezavo

gradiva. Prihodki iz članarin so se zmanjšali za 2,4%. Prihodki sponzorjev so se zmanjšali za 59%, ker je Klinični center nakazal le polovico letnih sredstev in ker je Krka svojo donacijo za leto 2005 nakazala že konec prejšnjega leta. Tako sta bili v letu 2004 nakazani dve donaciji Krke. Obseg namenskih sredstev za pedagoško literaturo pa je ostal enak.

Članstvo knjižnice in obiski

Člani CMK so študenti, zaposleni na MF, v izobraževalnih, raziskovalnih in zdravstvenih organizacijah. V letu 2005 smo zabeležili 3.874 aktivnih članov, kar je 6% manj kot leto prej in 695 novo vpisanih članov ali 11% manj kot prejšnje leto. Med aktivnimi člani je bilo 69% (leto prej 65%) dodiplomskih in podiplomskih študentov, 5,9% (leto prej 6,6%) zaposlenih na MF in 16,7% (19,5% leto prej) zaposlenih v drugih organizacijah. Našteli smo 36.251 obiskov članov, kar je 8% manj kot leto poprej.

Knjižnično-informacijska dejavnost

Pri ponudbi knjižnično-informacijskih storitev smo sledili novostim v informacijski ponudbi, napredku biomedicine, razvoju informacijskih tehnologij in potrebam uporabnikov. Mesečno smo spremljali kazalce za vrednotenje posameznih knjižnično-informacijskih dejavnosti in tako smotno načrtovali aktivnosti in ponudbo za uporabnike.

V preteklem letu je CMK pričela sodelovati v referenčnem servisu Vprašaj knjižničarja v sistemu COBISS, ki poteka v organizaciji Inštituta informacijskih znanosti iz Maribora. Servis je javno dostopen in je namenjen vsem uporabnikom sistema COBISS v Sloveniji.

CMK je sodelovala pri pripravi priročnika za podiplomski študij z naslovom Temeljni znanstvenoraziskovalne metodologije v biomedicini, kjer je prispevala poglavja Iskanje znanstvenih informacij na področju biomedicine, Seznam naslovov magistrskih del in disertacij Medicinske fakultete 2000-2005 in Seznam revij z okrajšavami v Centralni medicinski knjižnici.

Izposoja

Avtomatizirana izposoja omogoča hitro kroženje in vračanje gradiva, plačilo opominov, zamudnin in odškodnin za izgubljeno gradivo ter izpolnjevanje vrzeli s ponovno nabavo gradiva. Redno smo izstavljali opomine tudi za vse starejše izposojeno gradivo, ki je zavedeno v klasičnem katalogu. Temelj tekočega delovanja in dobrih odnosov z uporabniki je knjižnični red, ki ga sproti prilagajamo novim razmeram.

V preteklem letu je bilo v okviru digitalne knjižnice CMK dostopnih za KIM MF okoli 1.100 tekočih biomedicinskih revij, med katere sodijo prosto in licenčno dostopne preko različnih konzorcijev ter nadgradnje tiskani verziji. Uporaba elektronskih zbirk revij se je zelo uveljavila, še posebej pri uporabnikih z Medicinske fakultete. Statistika uporabe e-revij je na voljo le pri nekaterih servisih in zato ni popolna. Zabeležili smo 29.300 zahtevkov za pregledovanje e-revij. Vseh aktivnosti v zvezi z izposojajo tiskanih serijskih publikacij je bilo 49.804, kar je za 3,5% manj kot leto prej. Četrtno zahtevkov smo realizirali iz e-revij, iz katerih smo pripravili 8.018 člankov, kar je 21% manj kot v letu 2004.

Izposoja monografij, ki vključuje tudi učbenike, se je z 68.011 transakcijami zmanjšala za 7%. Uveljavilo se je podaljševanja izposoje preko sistema COBISS na Internetu, še posebej med študenti, in je zajelo že 60% vsega podaljševanja. CMK širi ponudbo elektronskih knjig, ki se jih študenti in pedagoško osebje MF vse bolj poslužujejo. Statistiko uporabe nudijo le posamezni servisi, ki so zabeležili okoli 20.000 zahtevkov.

Medknjižnična izposoja in dobava dokumentov

To storitev zagotavljamo uporabnikom po vsej Sloveniji. Največ zahtevkov je za gradivo iz CMK, manj pa iz drugih slovenskih knjižnic. Pri naročanju gradiva iz tujine je postal naš najpomembnejši partner servis Subito, konzorcij nemških knjižnic, sledita pa U.S. National

Library of Medicine (NLM) in British Lending Library. Vsa komunikacija s servisom Subito in NLM poteka v elektronski obliki, kar omogoča, da naročilo prispe v 1-3 dneh. Uporabniki pa lahko izbirajo med dostavo člankov po elektronski pošti ali po klasični poti.

Število naročil iz gradiva CMK in drugih slovenskih knjižnic je znašalo 6.955, oz. za 2% več kot leto prej. Prejeli smo 3.573 naročil za dobavo gradiva iz tujine, kar je 1% več kot leto prej.

Izboljšali smo organizacijo dela in skrajšali dobavne roke. Uvedli smo tudi skeniranje tiskanih revij in dobavo člankov po e-pošti za potrebe nujnih naročil iz neprofitnih organizacij. Pri medknjižnični izposoji knjig smo začeli uporabljati novo aplikacijo COBISS3, ki omogoča boljše sodelovanje med knjižnicami.

Referenčna dejavnost

CMK je v okviru nacionalnega referenčnega servisa Vprašaj knjižničarja sprejemala vprašanja uporabnikov vsak drugi petek. Odgovorila je na 63 zahtevkov, od katerih jih je bila le peščica iz področja biomedicine.

Informacijske potrebe uporabnikov in njihova vprašanja so številna in raznolika, saj odsevajo hiter razvoj stroke in informacijske ponudbe. V letu 2005 smo nadaljevali z mesečnim spremljanjem referenčne dejavnosti in odgovorili na 38.285 vprašanj, ali 22% manj kot leto prej, in pri tem porabili 1.724 ur, ali 2,7% več. Razloge za spremembe pripisujemo boljši orientaciji uporabnikov v knjižnici zaradi novih kažipotov, uporaba določenih baz se je že uveljavila, manj je preprostih in več zahtevnejših, časovno zamudnejših vprašanj. Največ vprašanj, t.j. 30%, se je nanašalo na elektronske vire (npr. katalog COBISS, spletne strani CMK, Medline in e-revije), z 28% pa so sledile splošne informacije (npr. naslov, ceniki, delovni čas in knjižnični red). Pomembno je bilo z 18% povpraševanje po specialnih informacijah (npr. faktor vpliva, citiranje, napotitve v CMK in druge ustanove). Na klasične tiskane vire se je nanašalo 7% vprašanj. Podelili smo 374 gesel za uporabo e-virov, kar je za 80,6% več kot leto prej. Večino vprašanj so uporabniki zastavili osebno ali po telefonu, le 5,7% po elektronskih pošti. Zaradi novih računalnikov v računalnici se je za 75% zmanjšalo število intervencij in prihranili smo 85 ur delovnega časa.

Informacijsko gradivo

CMK uporabnike redno seznanja z novimi informacijskimi viri in storitvami ter njihovo uporabo. V preteklem letu smo osvežili ponudbo zgibanek za uporabo medknjižnične izposoje, baz podatkov, elektronskih revij in odgovore na pogosta vprašanja ter dodali zgibanke e-knjige, MedlinePlus in pogoji uporabe e-virov. Pripravili smo tudi priročnik za uporabo e-virov v servisu Ovid Web Gateway. Novosti o storitvah in virih redno objavljamo na spletnih straneh knjižnice in na oglasnih deskah v CMK. Preko elektronskih oglasnih desk uporabnike redno obveščamo o mesečnih knjižnih novostih, novih možnostih pri reševanju informacijskih potreb, omogočamo jim tudi testiranje kakovostnih baz podatkov s področja biomedicine. Uvedli smo tudi knjižne novosti za študente MF.

Za uporabnike iz Zdravstvenega doma Ljubljana in Splošne bolnišnice Jesenice smo izdelali seznama tiskanih in e-revij.

Izobraževanje uporabnikov

CMK je v okviru predmeta biomedicinska informatika sodelovala na vajah dodiplomskega študija MF, kjer je predstavila knjižnični red, revije, učbenike, katalog COBISS in uporabo elektronskih učbenikov.

S ponudbo informacijskih virov se spreminjajo tudi potrebe po izobraževanju uporabnikov. V preteklem letu so potekali naslednji že uveljavljeni tečajji: PubMed (6 tečajev), Delo s katalogom CMK/COBISS (5 tečajev) in Web of Science (7 tečajev). Na novo smo organizirali izobraževanje za uporabo e-virov v Ovid Web Gateway in e-knjig, ki sta potekala po dvakrat. Tečajev se je udeležilo 74 slušateljev, kar je 270% več kot leto prej. Vsem udeležencem smo izdali potrdilo o opravljenem tečaju.

Študentom in drugim uporabnikom pogosto nudimo tudi sprotno izobraževanje, ki ga potrebujejo za učinkovito reševanje informacijskih problemov. Zahtevnejšim uporabnikom pa je na voljo individualno usposabljanje, na katero se je potrebno predhodno prijaviti.

CMK je tudi v preteklem letu sodelovala na Študentski areni, kjer je skupaj z drugimi visokošolskimi knjižnicami Univerze v Ljubljani predstavila svoje vire in storitve.

Računalnica

V računalnici imajo uporabniki dostop do številnih elektronskih virov, ki so prosto ali licenčno dostopni za MF ali UL. Pri izbiri baz, ustreznih iskalnih izrazov in preiskovanju pogosto sodeluje referenčni knjižničar.

V preteklem letu smo računalnico opremili s 6 novimi, zmogljivimi računalniki in LCD monitorji, kar je povečalo obisk študentov. Poskrbeli smo tudi za mehanično zaščito opreme proti kraji. Računalniki, ki so namenjeni uporabnikom, se avtomatsko izklapljajo ob koncu delovnega časa. Zaradi velikega obiska terja računalnica redno vzdrževanje in pomoč knjižničarja pri samostojnem delu z informacijskimi viri.

Spletne strani CMK

Spletne strani smo dopolnjevali z novimi informacijami in razširili ponudbo elektronskih virov z novo pridobljenimi elektronskimi revijami, bazami podatkov in e-knjigami. Za baze podatkov in e-knjige smo zagotovili tudi kratek opis. Dopolnili smo izbor prosto dostopnih e-revij in drugih virov na internetu po posameznih področjih biomedicine. Uporabnike smo redno seznanjali z novostmi in izobraževalnim programom CMK. Prenovili smo elektronski katalog učnega gradiva predpisanega za študij medicine in dentalne medicine na MF, ki je urejen po predmetniku. Četrletno smo objavljali knjižne novosti za posamezna področja biomedicine. Izdelali smo postopek za preglednejše dopolnjevanje spletnih strani.

IBMI za leto 2005 ni zagotovil statistike dostopa do spletnega strežnika oz. do spletnih strani CMK. V letu 2004 smo na spletnih straneh zabeležili 1.069.229 zahtevkov, kar je za 180% več kot v letu poprej. To kaže na dobro zastavljeno spletno informacijsko ponudbo CMK.

Razvoj in vzdrževanje knjižnično informacijskih sistemov

CMK je v letu 2005 posodobila računalniško opremo z 2 računalnikoma in 2 monitorji in skenerjem ter prenovila računalnico s 6 novimi računalniki. Večino računalnikov zaposlenih smo opremili s programskim paketom reflexion, ki omogoča uporabo funkcij izposoje in katalogizacije sistema COBISS v okolju osebnega računalnika in bolj prijazno ter učinkovito delo. Solidna računalniška opremljenost in sodobna računalniška mreža omogočata CMK kakovosten pristop pri ponudbi storitev na vseh oddelkih, računalniško podporo različnim dejavnostim, hkrati pa je potrebnega več časa za razvoj aplikacij in vzdrževanje. V preteklem letu je vzdrževanje računalniških sistemov potekalo z nadaljevanjem pogodbenega sodelovanja z računalniškim strokovnjakom in s pomočjo študenta. Strokovno opravljeno vzdrževanje zagotavlja stabilnost sistemov in nemoteno delo, zadovoljni pa smo tudi s hitrim odzivom pri težavah.

Sodelavci Inštituta informacijskih znanosti v Mariboru so lokalno bazo CMK v sistemu COBISS prenesli iz IBMI na svoj računalnik. Tako bo zagotovljeno hitrejše in kakovostno vzdrževanje.

Nabava knjižničnega gradiva

Pri nabavi knjižničnega gradiva upoštevamo strokovna načela, ki vključujejo mednarodne kriterije, frekvenco izposoje, število študentov, priporočila učiteljev in želje uporabnikov. CMK nabavlja tujo periodiko in večino tujih monografij direktno iz tujine in tako prihrani pri plačilu marže.

Tuja periodika in baze podatkov

CMK je v letu 2005 zagotovila 575 naslovov tekočih revij (9,3 % več kot leto prej), od tega 518 tujih (+ 10,4 %). Tu so zajete vse revije CMK (tiskane in elektronske) z naslova nakupov, članarin, darov in zamenjav. Za nakup 455 tujih revij (13,4 % več kot leta 2004) in baz podatkov je porabila 89.928.518 SIT (+ 25 %). MVŠ je prispevalo 65.980.181,94 SIT (t.j. 73,4% potrebnega zneska), razliko pa smo pokrili s sredstvi sponzorjev (13.587.868 SIT) in članarinami (10.360.469 SIT).

V letu 2005 je CMK sodelovala pri obnovitvi naslednjih konzorcijev za dostop do elektronskih revij za Univerzo v Ljubljani (UL): Springer, Kluwer, Emerald in SciDirect. Vključila se je v tudi nekaj novih za dostop do e-revij, baz in e-knjig: Ovid PsychInfo, Ovid PsychArticles, Ovid PsychBooks, Wiley in NetLibrary. Nekatere pomembne medicinske revije je nadgradila z elektronskimi verzijami. Obnovili smo tudi pogodbo za dostop do baz servisa Ovid: Medline, Cinahl in EBM Reviews in 50 zelo relevantnih medicinskih revij Lippincott Williams & Wilkins High Impact Collection. Tako je uporabnikom z MF na voljo okoli 3.300 licenčno dostopnih revij v polnem tekstu, od tega okoli 1080 biomedicinskih. Na spletnih straneh CMK nudimo tudi povezave na okoli 330 prosto dostopnih medicinskih revij.

Med uporabniki MF smo izvedli anketo u uporabnosti biomedicinskih revij, ki jih ponuja CMK in jih prosili za predloge za izboljšanje naše ponudbe.

Monografije

Tudi v preteklem letu smo posebno skrb posvetili nabavi gradiva za pedagoški proces na MF in za stalno medicinsko izobraževanje. Pri tem smo upoštevali priporočila učiteljev posameznih predmetov, želje študentov in pokritost posameznih predmetov. Zbirko predkliničnih in kliničnih učbenikov smo posodobili skladno z zahtevami študijskega programa. Pridobili smo 1.289 enot monografij (13% več), od tega 437 enot učbenikov (28% manj) ter za inštitute in katedre naročili 99 enot monografij (47% manj). Za večino kliničnih in nekatere predklinične predmete smo zagotavljali 24 urno informacijsko podporo z e-viri, ki so dostopni z gesli iz vseh lokacij: Adam Anatomy, Interactive Physiology, Harrison's Online, M.D. Consult, ACS Surgery, EBM Guidelines in Images M.D.

V letu 2005 smo podporo z e-viri za učni proces razširili z zbirko e- knjig AccessMedicine, ki vključuje 30 knjig za bazične in klinične predmete in 9 specialističnih priročnikov. Vključili smo se tudi v konzorcij e-knjig NetLibrary na Univerzi v Ljubljani, ki ponuja 15 licenčnih biomedicinskih knjig in še 3.400 prosto dostopnih iz različnih področij.

Tudi v letu 2005 smo nadaljevali s sistematičnim pridobivanjem novih slovenskih učbenikov, s katerimi smo sproti dopolnjevali razstavo učbenikov MF na dekanatu.

Za nabavo učbenikov, priročnikov in e-virov za pedagoški proces smo porabili 10.089.150 SIT, kar je 22% več kot leto prej. Večino sredstev, t.j. 8.000.000 SIT, je zagotovila MF, 2.089.150 SIT pa smo pridobili iz članarin.

Obdelava gradiva

CMK vse pridobljeno tiskano in elektronsko gradivo s postopkom bibliografske in vsebinske obdelave vključi v računalniški katalog sistema COBISS. V katalog smo zavedli 5208 zvezkov tiskanih revij, 907 monografij, 69 e-revij in 56 e-knjig.

Reprodukcija gradiva

Sodobna oprema omogoča tiskanje in skeniranje gradiva tudi za uporabnike. Izdelali smo 127.967 fotokopij, kar je za 3,8% manj kot preteklo leto. Natisnili smo 81.541 strani, kar je za 3,1% več kot leto poprej. Novi skener je omogočil, da smo konec preteklega leta zagotovili skeniranje člankov iz tiskanih revij za potrebe nujnih naročil.

Sodelovanje in koordinacija

Predstojnica CMK je konec leta 2005 zaključila svoj dvoletni mandat predsednice Sekcije za visokošolske knjižnice (SVK) pri Zvezi bibliotekarskih društev Slovenije. Kot predsednica programskega in podpredsednica organizacijskega odbora je sodelovala pri organizaciji delavnice visokošolskih in specialnih knjižnic z naslovom Status, položaj in perspektive visokošolskih in specialnih knjižničarjev, ki je potekala 30. septembra na Medicinski fakulteti v Ljubljani. Pri organizaciji in izvedbi delavnice je sodelovalo tudi več sodelavcev CMK.

V CMK sta potekali dve seji izvršilnega odbora SVK, kjer so obravnavali program dela in tekoče probleme visokošolskih knjižnic. Predstojnica CMK se je kot članica Sveta CTK udeležila strokovnih sej. Predstavniki CMK se je udeležil dveh skupščin izvajalcev servisa Vprašaj knjižničarja.

Sodelovanje v KS UL

Predstojnica CMK redno sodeluje na sestankih Knjižničnega sveta UL, ki se je v preteklem letu sestel petkrat in obravnaval aktualne probleme visokošolskih knjižnic. Sodelovanje CMK je potekalo tudi v treh delovnih skupinah, ki so pripravljale dokumente za delovanje in financiranje knjižnic po uvedbi novega sistema financiranja na UL, predlog novega cenika knjižničnih storitev na UL in priporočila za sodelovanje knjižnic UL v medknjižnični izposoji.

Koordinacija medicinskih knjižnic

CMK kot osrednja knjižnica v biomedicinskem krogu koordinira nekatere knjižnično-informacijske dejavnosti knjižnic tega področja. Sem sodi nabava tuje periodike, baz podatkov, obdelava knjižničnega gradiva, medknjižnična izposoja in dobava dokumentov, izobraževanje ter spodbujanje različnih načinov sodelovanja. V letu 2005 so se predstavniki kroga sestali enkrat, kjer so poročali o svojem delu in sprejeli smernice za nadaljnje sodelovanje.

Prostori

Sodobne knjižnice omogočajo prost dostop do knjižničnih zbirk, ki zagotavlja uporabnikom samostojno uporabo gradiva. Poleg tega se lahko knjižničarji v večji meri posvetijo reševanju informacijskih potreb uporabnikov, pomoči pri uporabi informacijskih virov in izobraževanju uporabnikov. Prostorska stiska v knjižnem in revijskem oddelku je zelo pereča. Razpoložljivi prostori so prenapolnjeni, kar otežuje dostop in ustrezno razvrstitev gradiva. Tudi osebje dela v zelo utesjenih in neugodnih razmerah. Za učinkovito razvrstitev gradiva bi nujno potrebovali 150 m² dodatnih skladišč. Sodoben, problemsko naravnani pouk terja kakovostno informacijsko podporo tiskanih in elektronskih virov. To je mogoče zagotoviti le s prostim pristopom do učbenikov in referenčnega gradiva. V ta namen bi CMK potrebovala 100 m² enotnega prostora, povezanega s sedanjo knjižnico.

Nujna je zamenjava oken v mansardi, ki zaradi dotrajanosti ne omogočajo ustrezne zaščite gradiva. Leseni oporniki, ki so postavljeni zaradi razpok v pritličnem skladišču, močno ovirajo vsakodnevno delo in potrebna bi bila trajnejša rešitev. Potrebna je tudi sanacija razpok na stropu knjižnega oddelka.

Oprema

V CMK smo namestili nove kažipote, ki usmerjajo uporabnika k zelenemu cilju in olajšujejo orientacijo v knjižnici.

V revijski čitalnici smo za uporabnike nabavili dve novi mizi in udobne stole.

Pomembna pridobitev je video nadzor v knjižnici, ki s štirimi kamerami in kakovostnim monitorjem skrbi za varnost gradiva, opreme in omogoča spremljanje gibanja uporabnikov.

Urejanje skladišč

Zaradi prostorske stiske in nujnega prostora za novo gradivo, smo v letu 2005 izvedli odpis zastarelih učbenikov in starejših letnikov revij, ki so manj pomembne. Za odpis smo pripravili strokovne kriterije, ki omogočajo smotno obnavljanje aktivnega gradiva.

Odločili smo se tudi za vezavo letnikov nekaterih najbolj iskanih revij, ki so bile zaradi pomanjkanja prostora in pogoste uporabe v slabem stanju. Zaradi večje urejenosti in preglednosti tanjših revij v skladiščih smo uvedli vezavo posameznih letnikov v herbarij mape in vlaganje v kartonaste koške. Sprejeli smo pravila za vzdrževanje reda v skladiščih. Zagotovili smo vezavo večjega števila aktivnih učbenikov, ki so bili v slabem stanju.

Kadri

V preteklem letu je en sodelavec z izposoje odšel na novo delovno mesto. Po težki bolezni je nepričakovano umrla sodelavka na bolniški odsotnosti. Nadomestili smo ju z novima sodelavkama, kar je terjalo precej uvajanja.

S podporo vodstva MF smo uspešno prevedli dve mesti z višjo izobrazbo v mesti z visoko izobrazbo, ki ju že zasedata sodelavki z visoko izobrazbo.

Tudi v preteklem letu so potekali letni razgovori predstojnice in vodij oddelkov s podrejenimi, ki so prispevali k boljšem medsebojnem sporazumevanju in kakovosti opravljenega dela.

CMK zaradi neustreznih in premajhnih prostorov ne more nuditi uporabnikom prostega pristopa do gradiva in organizirati učinkovite izposoje. Zato zaposleni na treh izposojevališčih porabijo polovico delovnega časa samo za pripravo in pospravljanje gradiva. Zaradi tega primanjkuje časa za referenčno dejavnost, izobraževanje uporabnikov in lastno izobraževanje.

Organizirali smo enodnevno strokovno ekskurzijo CMK, na kateri smo si ogledali samostan in knjižnico v Stični, knjižnico tovarne zdravil Krka v Novem mestu in novo splošno knjižnico v Novem mestu.

Izdelali smo seznam veščin in znanj za kakovostno delo izposojevalcev v knjižnem in revijskem oddelku. Preverjanje znanja poteka enkrat letno.

Za boljšo prepoznavnost zaposlenih in lažjo komunikacijo z uporabniki smo uvedli nošenje priponk z imenom in nazivom delovnega mesta

Izobraževanje

Za kakovostno opravljanje knjižnično-informacijskih storitev je nujno stalno izobraževanje knjižničnih delavcev, ki zajema spremljanje razvoja bibliotekarstva, informacijskih tehnologij in novosti v biomedicini. Izobraževanje in usposabljanje zaposlenih v CMK je potekalo na internih seminarjih in delavnicah ter tečajih v Narodni in univerzitetni knjižnici, Inštitutu informacijskih znanosti v Mariboru in Centralni tehniški knjižnici. Udeležili so se tudi treh domačih in enega mednarodnega kongresa. Sodelavka CMK je bila na strokovnem obisku specialnih in visokošolskih knjižnic Londonu.

Zaključek

CMK je osrednja knjižnica za področje biomedicine, ki nudi svoje storitve uporabnikom iz vse Slovenije. Zahteve uporabnikov in razvoj informacijske ponudbe terjajo širjenje obsega in večanje kakovosti storitev v skladu s sodobnimi smernicami. Tem sledimo v okviru kadrovskih in finančnih možnosti. V letu 2005 je bil poudarek na razvoju sodobne digitalne knjižnice in izobraževanju uporabnikov, ki je sledilo ponudbi virov in povpraševanju uporabnikov.

Obseg tiskanih virov in klasičnih dejavnosti, katerim dajejo nekatere skupine uporabnikov še vedno prednost, je ostal v okviru iz leta 2004. Na drugi strani je naraščalo povpraševanje po elektronskih virih in storitvah ter pomoči pri uporabi le-teh. CMK se je razvila v sodobno hibridno knjižnico, kjer se prepletata tiskana in elektronska ponudba, ki zahtevata podporo s

kakovostnimi storitvami. Vse večji obseg e-virov pa zahteva tudi nove tehnološke rešitve za njihovo prijazno uporabo.

Financiranje knjižnično-informacijske dejavnosti CMK ni urejeno sistemsko in ni načrtovano dolgoročno. To otežuje smotno in pogosto tudi pravočasno načrtovanje naših aktivnosti ter razvoj informacijskih sistemov.

CMK nujno potrebuje dodatne prostorske zmogljivosti, saj prostora ni več niti za tekoče gradivo. Zaradi skladiščnega pristopa uporabniki nimajo možnosti vpogleda v gradivo, kar zmanjšuje njegovo izkoriščenost. Poleg tega pa opazujemo izgorevanje kadra, saj je delo fizično zelo naporno. Potrebno bi bilo zagotoviti prosti pristop do literature za pedagoški proces in do periodike za zadnjih pet let.

Objavljena in izvedena dela

Rožič A, Hacin-Ludvik K, Dolgan-Petrič M, Stopar K, Kotar M. Status, položaj in perspektive visokošolskih in specialnih knjižnic: strokovna delavnica z mednarodno udeležbo, Ljubljana, 30. september 2005. Knjižničarske novice 2005;15(12):10-14.

MojaKnjižnica@CMK. In: Ambrožič M, ed. Informacijski viri in storitve knjižnic v elektronskem okolju. Zbornik referatov Strokovnega posvetovanja Zveze bibliotekarskih društev Slovenije; 2005 okt 26-26; Portorož. Ljubljana : Zveza bibliotekarskih društev Slovenije, 2005; 171-186.

Jelenc S. Jesen v Londonu. Knjižničarske novice 2005;11: 34-38.

Rožič A: predsednica programskega in podpredsednica organizacijskega odbora delavnice. Status, položaj in perspektive visokošolskih in specialnih knjižnic: strokovna delavnica z mednarodno udeležbo, Ljubljana, 30. september 2005.

Rožič A. Položaj in zadovoljstvo zaposlenih v visokošolskih knjižnicah. Status, položaj in perspektive visokošolskih in specialnih knjižnic: strokovna delavnica z mednarodno udeležbo, Ljubljana, 30. september 2005. Vabljeni predavanje.

Sikošek K. Delo z uporabniki z disleksijo. Predavanje na delavnici NUK 6.10.2005

Študentska arena 17-19 oktober 2005: predstavitev visokošolskih knjižnic UL.

Učbeniki Medicinske fakultete v Ljubljani: Stalna razstava na dekanatu MF.

Predstojnica CMK

mag. Anamarija Rožič, dr.med.